د لوړو زدکړو وزارت

د ننګرهار پوهنتون

د ښوونې او روزنې پوهنځی

د لیسانس دورې پایلیک

په خوګیانو ولسوالی کې دوینې دګروپونو پیژندل

ترتیب کوونکی:سیدحبیب حبیب زی

لارښود استاد. پوهنوال محمد ناصر همدرد

څانګه :بیولوژي

Ketabton.com

ښونیز کال۱۳۹۷ هجری لمریز

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډيز

دويني دګروپونو مطالعه دويني دانتقال په خدماتو کې، ديوي سيمې دخلکو وراثتي مطالعې او د Erythrobalastosis fetalis دمخنيوي لپاره ډېر مهم دي. دغه څېړنيزه موضوع چې په مجموعي ډول (581) افرادو دويني ګروپونه معلوم شوي دي چې په 202 افرادو نارينه او 379 افرادو ښځينه وو دويني ګروپونه معلوم شوي دي. چې ښځينه دويني ګروپونو زياتوالي داميدواره مېرمنو دويني د ګروپ معلومولو پوري اړه لري. چې په ياد کلينيک کې دماشوم جنيني ژوند څارني لپاره هره اميدواره مېرمنې دويني ګروپ بايد معلوم وي په دي اساس دثبت له مخې دمېرمنو دويني ګروپونه نسبت نارينه وو ته زيات معلوم شوي دي .

چې دويني ګروپونو ارقام او سلنه په عمومي ډول دلاندې جدول سره په لاس راغلي دي..

(الف)جدول:دا جدول په عمومي ډول دخوګيانو ولسوالي دويني ګروپونه په ډاګه کوي.

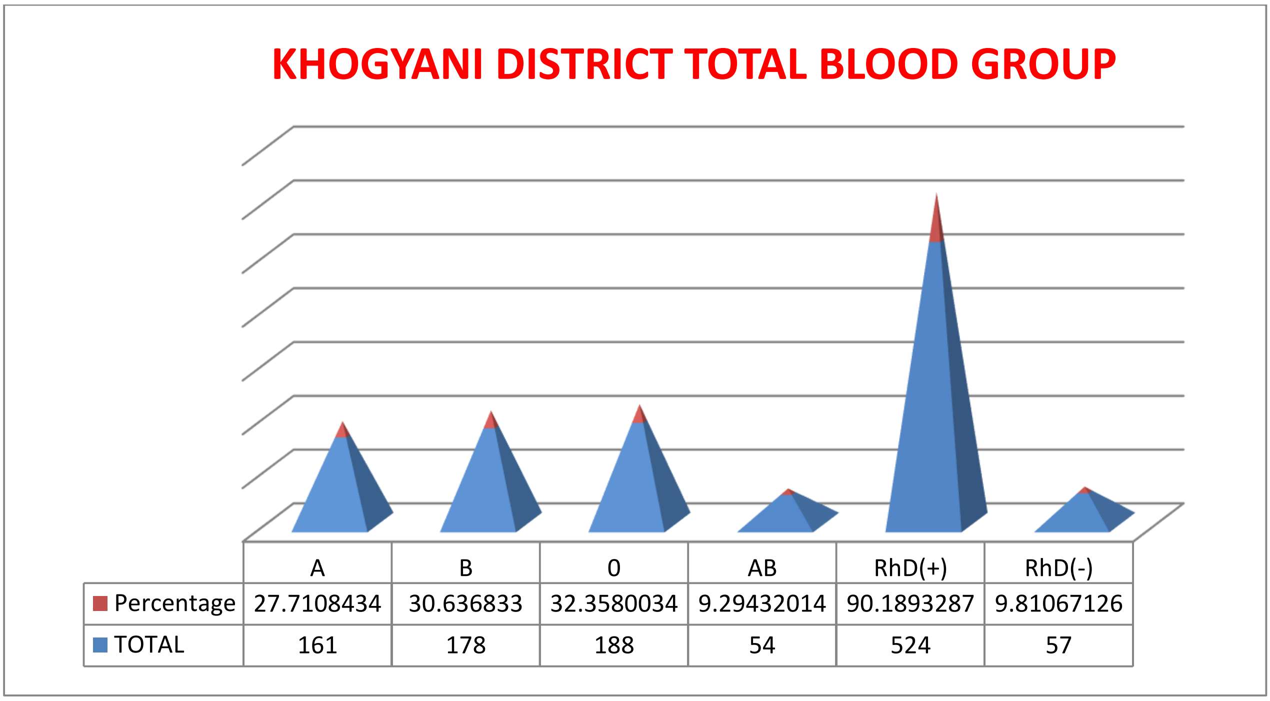

	A	B	0	AB	RhD(+)	RhD(-)
Percentage	27.7108434	30.636833	32.3580034	9.29432014	90.1893287	9.81067126
TOTAL	161	178	188	54	524	57

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپیل خبرې

څرنګه چې دلوړو زده کړو وزارت دمقرراتو او لایحې مطابق هرمحصل ته دخپلې تحصیلي دورې دبشپړولو لپاره دلسانس دورې دډیپلوم دترلاسه کولو په خاطر تر څو دامتیازاتو څخه یې برخمن شي داړوند ډیپارټمنټ له خوا دپایلیک (مونوګراف) لیکلو دنده سپارل کیږي.دهمدې موخې دلاسته راوړلو لپاره ما ته هم دننګرهار پوهنتون دښوونې او روزنې پوهنځی دبیولوژي څانګې له خوا یوه ځېړنیزه موضوع (په خوګیانیو ولسوالۍ کې دوینې ګروپونو پیژندل)تر سرلیک لاندې دقدرمن استادپوهنوال محمد ناصر همدرد تر لارښوونې لاندې راکړل شوې ده.

دلارښود استاد دلارښوونې سره سم مې دیادپایلیک مطالب دسیمه ییزو فعالیتونو او دنړۍ دغوره څېړنیزو پاڼو اوغوره منابعو څخه راټول کړي دي چې دلارښود استاد داصلاح او تائید څخه وروسته دچاپ په ګانه سمبال کړي دي .

زه ددې پایلیک په تهیه اوترتیب کولو کې دبیولوژي څانګې دټولو زړه ته رانږدې کادري غړو څخه په ځانګړي توګه له لارښوداستاد محترم پوهنوال محمد ناصر همدرد څخه دزړه له کومې مننه کوم چې داستادۍ ترڅنګ دډیپارټمنټ آمریت دسترمسؤلیت سره سره یې له ماسره دموضوع اړوند هراړخیزه مرسته کړې ده دالله ج له دربار څخه ورته دبرکتناکه ژوند او اجر عظیم غوښتونکی یم .

په پای کې غواړم له ټولوهغو دوستانو مننه وکړم چې زما سره یې ددې موضوع په ترتیب کولوکې مرسته کړې ده .

په درنښت

سیدحبیب حبیب زی

دبیولوژي څانګې محصل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سريزه

وینه دمنضم نسج له جملې څخه ده چی دزړه دمنظمو تقلصاتو په واسطه په یو تړلي دوراني سیستم کې په یو طرفه ډول حرکت کوي .وینه دوه برخې لري لومړئ برخي ته پلازما وايي اودوهمه برخه يې جامده برخه ده حجرات پکې شامل دي چې حجرات يې هم په درې ډوله دي عبارت دي له سره حجرات ،سپين حجرات او دمويه صفاحات .

ويليم هاروي (1578_1657) دلومړي ځل لپاره دويني دوران کشف کړ او ويې ويل چې وينه له زړه څخه درګونو په واسطه ټول بدن ته رسول کيږي اودرګونوپه واسطه بيرته زړه ته راوړل کيږي (4:م5).

په پخوانيو وختونو کې به له روغ شخص څخه وينه اخيستل کېده او پرته له تشخيص څخه به يې ناروغ شخص ته ليږدوله چې زياتره مريضانو به خپل ژوند له لاسه ورکولو اوډېر کم به يې دصحت په جامو پټيدل ،بالاخره دامفکوره پېداشوه چې ولې ديوانسان وينه دبل انسان لپاره زهر جوړيږي اوژوند تري اخلې؟ددي مسئلې دحل لپاره Land Steiner دشپو اوورځود کوښښونو وروسته په (1900)ميلادي کال کې د ABO سېستم له مخې دويني ګروپ بندي کشف کړه او ډېر انتيجنونه يې هم کشف کړل او همدارنګه دوينز په نوم عالم د Rh فکتور د Rhesus په نامه شادي په وينه کې کشف کړه (1:م123).

اړينه ده کله چې ديوانسان وينه بل انسان ته تطبيق کيږي بايد ګروپونه يې سره ورته والی ولري او دغلطې وينې دتطبيق په صورت کې خپل ژوند له لاسه ورکوي (3:م97).

په دي څېړنيزه موضوع کې ماهم دخوګيانيوپه ولسوالۍ کې دويني ګروپونه څېړلي دي ،په دې هيله چې دټولني خلکو ته يې خير ورسيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موخې

۱:لومړئ موخه مې دهغه ذات رضایت دی چې ټول بشریت یې پیداکړی دی او دټول عالم واکدار دی .

۲:همدارنګه په خوګیانو ولسوالی کې دوینې ګروپونو فیصدي معلومول چې دکوم ګروپ وینه په زیاته اندازه پیداکیږي او دکوم ګروپ وینې پیداکول ستونزمن دي.

۳:خلکو ته مو دوینې دګروپونو معلومولو اهمیت تر څنګ مودرضاکارانه وینې ورکړې عامه پوهاوی کول دي،او هیره دې نه وي چې دواده څخه مخکې دوینې دګروپونو معلومولو اهمیت تولنې ته په ډاګه کول تر څوټولنه مو له څېنو بدبختیو څخه وژغورل شي .

پوښتنې

۱:په عمومي ډول په خوګیانو ولسوالی کې دکوم ګروپ وینه لرونکي اشخاص په زیاته اندازه پیداکیږي ؟

۲:په رضاکارانه توګه دوینې ورکول انسان ته څومره ارزښت لري؟

۳:که چیرته له واده څخه مخکې دوینې ګروپ معلوم نشي کومې ناوړې پایلې به له ځانه سره ولري؟

ددې څېړنېزې موضوع ارزښت

وینه دژوند یوه بنسټېزه او حیاتي ماده ده چې دانسان په وجود کې مهمې فزیالوژیکي دندې سرته رسوي لکه دتنفسي ګازاتو انتقال،دغذايي موادوانتقال،دحرارت تنظیم،دوینې تحثر،دانتي باډي تولید،داوبو دموازنې تنظیم اوداسې نورې دي (3:م5) .

کله که دیوشخص دوینې په تولیدي سېستم کې څه ستونزه رامنځته شي او دوینې نویو حجراتو تولید له خنډ سره مخ شي اویا هم دکومې پېښې پراساس وینه ضایع کړي نو دوینې دکمبود په وخت کې ډاکتران لازمه ګڼي تر څوهغه شخص ته چې وینې ته اړتیا لري دبل شخص وینه تطبېق کړي .دوینې ورکول دژوند ژغورل دي ،دوینې انتقال لپاره دوینې دګروپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومول اړین دي ځکه چې دانسانانو وینه دګروپونوله مخې یوله بل څخه توپیر لري ،که چیرې دیوشخص وینه چې یوډول ګروپ ولري،بل شخص ته چې دهغه دویني دګروپ سره توپیر ولري تطبیق شي نو ناروغ له ستونزو سره مخ کیږي او تر دي حده امکان شته چې له ژونده لاس په سر شي.

همدارنګه ډاکتران لازمه ګڼي چې دویني ګروپ بایدمخکی له واده معلوم شي ځکه که چیري د +Rh مثبت زلمی د -Rh منفی پیغلي سره واده وکړي نو ماشومان یي دشدیدي انیمیا سره مخامخ کیږي چې دمړینی سبب کیږي اویاهم Kernicterous او یا داسي نورو ناروغیو باندي اخته کیږي .نو له پورته مسایلوڅخه په ډاګه کیږي چې دویني دګروپ معلومول دهر فرد لپاره اړین دي .دویني دګروپونو مطالعه یوازي دا نه ده چې یوساده ډیتابیس یي رامنځته کړی دی بلکي دویني دګروپونو معلومول هر فرد ته دویني دسالم انتقال لپاره یوه ښه خبرتیا ده (20م:1).

مخکي له مخکي دویني دګروپونو معلومول په اضطراري حالتو کي زیاته مرسته کوي ،مثلا ک له چې عاجل وینې ته اړتیا شي که له مخکې دویني ګروپ معلوم وي نو سمدلاسه وینه تطبیقیږي او که چیري دویني ګروپ له مخکې معلوم نه وي تر څو چې ناروغ ته دویني ګروپ معلوموي نوامکان لري خپل ژوند له لاسه ورکړي.او همدارنګه دامیدواره میرمنو دویني ګروپ هم بایدله مخکې معلوم وي که چیري دمور اوماشوم دوینيRh ګروپ سره توپیر ولري نو لازمه ده چې له مخکې احتیاطي تدابیر ونیول شي تر څو ماشومان له هیمولایتیک انیمیا څخه وژغوري.

مخکېنیو لیکنو ته کتنه

دویني دګروپونواړوند لومړنی مطالعه دنړیوالي جګړې په دوران کي د Ludwik Hirszfold اودهغه دمیرمنې Hanka له خوا په یوشمېر عساکرو باندي سرته رسیدلي وه ،دوی دي نتیجې ته رسېدلي وه چې دعسکرو دویني ګروپونه سره مختلف دي هغه عساکر چې د North Central Europe پوري تړاو لري په دوی کي د A ګروپ وینه عامه ده اوهغه عساکر چې د Eastern Europe پوري اړه لري په دوی کي د B ګروپ وینه په زیاته اندازه پیداکیږي (15م:12).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ABO سېستم او د Rh فکتور له مخې دويني ګروپونه دنړی په مختلفو ځايونو کې په مختلفو اندازو سره موجود دي چې په لاندی ډول يې ذکر کوو.

دبرېتانيا په خلکوکې ABO او Rh فکتورله مخې د A ګروپ وينه (42)سلنه ،B ګروپ وينه اته سلنه ،O ګروپ وينه (47) سلنه ،AB ګروپ وينه درې سلنه، Rh Positive مثبت ګروپ وينه 83 سلنه او Rh Negative منفي وينه (17)سلنه موجوده ده.

د United States په Cuscasians خلکو کې A ګروپ وينه (41)سلنه ،B ګروپ وينه (9)سلنه ، O ګروپ وينه (46)سلنه ،AB ګروپ وينه څلور سلنه ، Rh Positive اړايچ مثبت وينه (85)سلنه او همدارنګه Rh Negative وينه (15)سلنه موجوده ده (10:م988–990) .

په ماليزيا کې د A ګروپ وينه (24.9) سلنه ،B ګروپ وينه (30.2)سلنه ،O ګروپ وينه (38.3)سلنه،AB ګروپ وينه (2.8)سلنه ، Rh Positive ار ايچ مثبت وينه (98.4)سلنه او Rh Negative ار ايچ منفي وينه (1.6) سلنه ده (19:م2963)

د ترکيې په نفوس کې د A ګروپ وينه تر ټولو په لوړه کچه 43.8 سلنه موجوده ،B ګروپ وينه (16.2)سلنه ،O ګروپ وينه (30.8)سلنه ،AB ګروپ وينه (9.2)سلنه ، Rh Positive ار ايچ مثبت وينه (86)سلنه او Rh Negative ار ايچ منفي وينه (14)سلنه ده (18:م231) .

د Uyo Nigeria ثبت له مخې د O ګروپ وينه تر ټولو زياته اندازه (56)سلنه موجوده ده چې په دوهمه زياته کچه د A ګروپ وينه (25.07) سلنه ،د B ګروپ وينه (16.4) سلنه ، AB ګروپ وينه (2.45) سلنه ، Rh Positive ار ايچ مثبت (96,7) سلنه په داسې حال کې چې Rh Negative ار ايچ منفي (3,30)سلنه موجوده ده (8:م18–20) .

د Ladoke akintola پوهنتون Ogbomosho دمحصلينو تر منځ دويني ګروپونه A,B,AB,O په ترتيب سره په لاندې ډول قرار لري چې(21.30, 22.73 ,2.85 and 53.12) ارقام په سلنو ورکړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي دي چې په دې کې (93.32) سلنه Rh Positive ار ایچ مثبت او (6.86) سلنه یې Rh Negative ار ایچ منفي دي (5:م73-76)

د North west region of Nigeria (Kaduna) څېړنه ښايي چې A ګروپ وينه (21.3) سلنه ،د B ګروپ وینه (24.3) سلنه ، AB ګروپ وينه (5.2) سلنه، د O ګروپ وينه (49.2) سلنه موجوده ده (12:م17-18) .

په داسې حال کې چې د Nasarawa state University پوهنتون دمحصلینو تر منځ دويني دګروپونو (45) سلنه د O ګروپ تشکېلوي ،A ګروپ وينه (25.5) سلنه ،B ګروپ وينه (25) سلنه ، AB ګروپ وینه (3.5) سلنه ، (94) سلنه Rh Positive ار ایچ مثبت او (6) سلنه یې Rh Negative ار ایچ منفي ده او همدارنګه په (Benin,Nigerdelta region,Nigeria) کې د (160431)کسانو تر منځ دويني دګروپونو فينوټايپ په لاندې ډول لاسته راغلي دي،چې A,B,AB and O دويني ګروپونه په ترتيب سره (23.72 , 20.09 , 2.97 and 53.22)په سلنه اټکل شوي دي (9:م15)

بنګله دیش دچېټاګونګ ایالت دعاموخلکو تر منځ په نارينه وو کې دويني ګروپونه دهندوستان دعمومي څېړنې سره یو شان (B>O>A>AB) نتېجه اخيستل شوې خو ولې په ښځېنه وو کې بيا له نارينه وو سره توپير لري چې په ياد ايالت کې دښځېنه وو دويني دګروپونو فورمول په دې ډول دی (O>A>B>AB) چې دا فورمول ښايي چې دښځېنه وو او نارېنه وو دويني دګروپونو ترمنځ په ياد ايالت کې توپير شته دی او په ټوله کې بيا (90.72) سلنه Rh Positive ار ایچ مثبت او (9.28) سلنه Rh Negative ارایچ منفي ښودل شوي دي (20:م308-309) .

له یوه نفوس څخه بل نفوس ته وخت په وخت په یوه ساحه کې په محلي او ساحوي سطحه باندې د ABO او Rh له مخې دويني دګروپونو آندازه معلومول ،دويني دبانک په مديريت باندې، او همدارنګه دويني دانتقال په خدماتو کې مهمه ونډه لري . د Rh فکتور معلومول ډير مهم دي تر څو د Erythroblastosis fetalis مخنېوی وکړي کوم چې په عام ډول هغه وخت رامنځته کيږي کله چې Rh Negative وينې لرونکي مور یو Rh Positive ماشوم ولري (11:م9) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

Erythroblastosis Fetalis

د جنین (Fetus) او نوي زیږیدلي ماشومانو ناروغي ده چې په دې حالت کې په تدریجي ډول سره وینه Agglutinated کیږي او په پای کې سره کرویات د Phagocytosis دعملیې په واسطه تخریبیږي .

په Erythroblastosis Fetalis کې مور Rh Negative او پلار یې Rh Positive وي او ماشوم په ارثي ډول دپلار څخه Rh Positive اخلي او په دې توګه کومه مور چې Rh Negative وینه لري دماشوم د Rh Positive په مقابل کې Anti Rh agglutinin په جوړیدو پیل کوي او نوموړي دمور څخه دماشوم وینې ته تیریږي او دماشوم دوینې د Agglutination سبب ګرځي.

نوموړې مور دلومړي ماشوم په مقابل کې Anti Rh نه جوړوي تر څو چې د Erythroblastosis Fetalis سبب شي مګر په نورو راتلونکو ماشومانو کې دنوموړې ناروغي واقعات زیاتیږي.

د Rh Negative مور دلومړني ماشوم په مقابل کې په لازمه اندازه Anti Rh Agglutinin چې د Erythroblastosis Fetalis سبب وګرځي نه جوړوي مګر که چیرې ددې مور دوهم ماشوم هم Rh Positive وي نو دماشوم په Erythroblastosis Fetalis ناروغۍ داخته کیدو چانس دري سلنه دی او ددریم ماشوم (10) سلنه په نوموړې ناروغۍ داخته کیدو چانس لري ،چې دناروغۍ درامنځته کیدو چانس په وروستیو ماشومانو کې لا پسې زیاتیږي (3:م 104-106) .

او د Erythroblastosis Fetalis دواقع کیدو چانس په هرو (250) زیږونونو کې یودی چې دري سلنه د نویو زیږیدلو ماشومانو دمرګ لامل کیږي (6:م 117) .

دوینې دګروپونو او شخصیت ترمنځ اړیکې

دشخصیت او وینې دګرووپونو اړوند ډیرې مطالعې سرته رسیدلې دي،په دې اړوند یوه څیړنه په (600) افرادو باندې سرته رسیدلې ده چې پایلې یې دا په ډاګه کوي چې په لوړه کچه د A ګروپ وینه لرونکي اشخاص او په ټیټه کچه د O

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګروپ وينه لرونکي اشخاص په رواني ناروغيو اخته کيږي (16م: 128) .

ورته تحليل په دي وروستيو کې په ايران کې سرته رسيدلی دی چې دويني دګروپونو او شخصيت ترمنځ داړيکې په ډاګه کولو کې پاتې راغلي دي (7م: 55) .

يوه بله څيړنه داپه ډاګه کوي ،هغه ناروغان چې په Hysteria باندي اخته دي زياتره دويني ګروپ يې د A فينو ټايپ لرونکي دي (17م: 1106-1107) .

دويني دګروپونو اوروانې روغتياتر منځ اړيکې په يوه څيړنه کې پلټل شوي دي، داپه ډاګه کوي چې د ABO دويني ګروپونه دشيزوفيرنيا (Schizophrenia) او مختلف ډولونو دفشارونو سره اړيکې لري او زياته کړې ده چې د O ګروپ وينه دخفګان او ارتقاعي خفګان سره ټينګه اړيکه لري (14م: 552) .

لدي امله کيدائ شي د ABO ګروپونه دانسان په ځانګړتياوو او عادتونو باندي اغيزه وکړي . Hobgood دويني دګروپونو او شخصيت د ځانګړتياوو تر منځ ممکنه اړيکه وڅيړله (13م:75).

دويني دګروپونو معلومولو مېتودونه

- ❖ Slide method
- ❖ Tube test method
- ❖ Microplate Technology
- ❖ Column/Gel Centrifugation

داړتيا وړ مواد:

دويني دګروپونو دمعلومولو لپاره د Slid Method څخه استفاده شوي ده چې په ياد مېتود کې داړتيا وړ مواد په لاندي ډول سره ذکر شوي دي .

ABD-1 انتي سيرا Antisera.(ABD)

(c) ketabton.com: The Digital Library

2-وينه
Blood

3-سلايد
Slide

4-ستنه
Lancet

5-الکهول
Alcohol

6-مالوچ
Cotton

7-تورنيکويټ
Tourniquet

8-داوبو بوتل — Water bottle

9-دثبت کتاب او قلم — Register book and Pen

10-مارکر — Marker

کړنلاره

دنموني اخيستنه

الف:دويني اخيستلو څخه وړاندي بايد دناروغ شخصيت په ډيري زيرکتيا سره معلوم کړائ شي تر څو دهغه دشخصيت اړوند مکالمه ورسره تر سره شي او بايد دپيژندګلوی دپاني سره يي معلومات ورته اوسي تر څو دغلط کس څخه وينه وانه اخيستل شي .

ب:بيا بايد ناروغ په چوکی باندي په ارام ډول سره کيښنول شي او که چيري دکيښناستلو وړتيايي نه درلودله بايد په بستر څملول شي او دا ورته وويل شي چي دويني اخيستل به ستاسي دلږي ناارامتيا لامل شي ،هيڅکله بايد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناروغ ته داونه ویل شي چې دوینې اخیستل یو بې درده کړنلاره ده ځکه هېڅکله هم داسي نه ده ،په کومه چوکۍ کې چې ناروغ کېښنول کېږي باید دواړه اړخونو ته دبازوګانو لرونکي وي تر څو یو ناارامه یا بې سده کېدونکی ناروغ ترې راونه لوېږي ځکه داسې ډېرې پېښې لېدل شوي دي چې ناروغ دوینې اخېستلو پرمهال دچوکۍ څخه په کلک سېمنټي فرش باندې راغورځېدلی او دکوپړۍ ترضیض ورته پیدا شوی دی .

که چېرې هغه شخص چې وینه ترې اخیستل کیږي ماشوم وي نو باید دیو همکار په واسطه یې لاس په کلک ډول بې حرکته ونیول شي .

له ناروغ څخه وینه په دوه ډوله اخېستلائ شو:

1:محیطي وینه اخېستل .

2:دشعریه عروقو څخه وینه اخېستل .

1: دمحیطي یا وریدي وینې اخیستل

دیو کاهل شخص څخه محیطي وینه په ډېرې اسانی سره د Anti Cubital Fossa څخه اخیستل کیږي،ددې ډول وینې اخېستلو لپاره یواځې دیوې ماتې شوې ستنې یا یو پلاستیکي سېرنج اویا دیوې ستنې او کش کونکي ټیوب څخه ګټه اخېستلائ شو .دپورتنی حفري یا ژوروالي دوریدونو څخه منځنی کیوبایټل ورید تر ټولو غوره دی ځکه دټولو وریدونوڅخه غټ دی او دانساجو په واسطه محکم نیول شوی دی چې دوینې اخېستلو په وخت کې دحرکت څخه مخنیوی کوي او په اسانی سره ترې وینه اخېستل کیږي.

په دوهمه درجه کې دسیفالیک او بازالیک ورید څخه وینه اخېستل کیږي پټه دې پاتې نه وي چې دڅنګلي دوریدونو څخه هم استفاده کولائ شو،مګر داچې دیادي ساحې رګونه ډېر خوځنده دي او دستنې په داخلولو کې ستونزې رامنځته کوي باید داولیت حق ورنه کړل شي .

کوم وریدونه چې دمړوند اولاس په ظهري برخه کې قرار لري دوینې دکمزوري جریان لرونکي دي او که چېرې ترې وینه واخېستل شي د Bruising رامنځته کېدلو ته لاره هواروي .داهم

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ښكاره حقيقت دى چې دمړوند دقدامي برخې څخه وينه اخيستل ډيره دردناكه تماميږي .

كله مو چې ديو وريد څخه دويني اخيستلو اراده وكړه نو لومړى هغه جس كړئ تر څو مطمئن شي چې وريد بارز او يقيني دى،كه چېرې تياره شتون ولري ،ناروغ تور پوستى وي او يا ناروغ ډير چاغ وي نو بيا هم دوريد جس كول ګټور بريښي تر څووريد ښه وپېژندل شي .

كه چېرې وريدونه ډير كوچني وي نو دمټ ګرمول دركونو دتوسع په رامنځته كولو كې ډيره مرسته كوي ددې هدف د سرته رسولو لپاره دناروغ څخه غوښتل كيږي چې څو ځلې خپله پنجه خلاصه او بنده كړي تر څو دركونو توسع رامنځته شي،داخبره هم بايد دذهن څخه ونه ايستل شي چې انتخاب شوى وريد بايد دلږ وخت لپاره آرام پريږدى تر څو هغې باندې وارد شوى فشار كم او تحركيت يې له منځه لاړ شي .

دناروغ پوستكى د(70)سلنه ايتانولو اويا(0.5)سلنه كلورهيګزيډين په واسطه ښه پاك كړئ اوانتظار وباسئ تر څو وچ شي ،تورنيكويټ دمټ دپاسه ښه كلك وتړئ تر څو وريدونه توسع وكړي مګر دومره بايد كلك هم نه وي چې دناروغ دناراحتى او درد لامل وګرځي ،دركونو دتوسع لپاره دفشار دآلې كف هم كارول كيږي په دې طريقه كې تر ډياسټوليک فشار پورې بايد پمپ وركړل شي،مګر دتورنيكويټ طريقه ساده او زر اجرا كيدونكي ده .

تورنيكويټ ترهغه وخت پورې وتړى تر څو وريد ته ستنه داخله شي ،كه چېرې ممكنه وي بايد تورنيكويټ ديوې دقيقې څخه زيات وخت لپاره ونه تړل شي ځكه دويني جريان مختل كيږي او شايد په وينه كې څه نقصان رامنځته شي ،كه چېرې تورنيكويټ دلسو دقيقو څخه زيات وخت لپاره وتړل شي نو دويني دغليظ كيدلوسبب كيږي چې پايله كې دهيموګلوبين دغلظت زياتوالى او دسروكروياتو دشمير ډيروالى رامنځته كيږي ،داخبره په درې سلنه خلكوكې چې تورنيكويټ يې دلسو دقيقو څخه دزيات وخت لپاره تړلى وه په تجربه ثابته شوې ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکـــا هلانـو لـپـــا ره (19-20)ګـــيچ لـرونـکـــې ســـتـنې او دکوچنیانـو اوهغه کا هلانـو لـپـا ره چې واړه وریـدونـه ولـــري د(21-23) ګـيچ لـرونـکې ستنې پـواسطه ویـنـه اخېستل کـیږي.

ستـنـه دسېرنـج سره کـلـکه ونـښلـوئ او وریـد تـه یـې په مـایـل ډول داخلـه کـړئ چې داکـار مـمکن پـه یـوځلې حرکـت سره او یـا پـه دوو بـیلابـیلـو حرکـتونـو سره تـر سره شي ،کـلـه چې ستـنـه وریـد تـه داخلـه شوه بـایـد دسېرنـج فـستـون پـه تـېزئ سره راکـــش نـه کـړائ شي ،ځکه دویـنـې دلایـز کـېـدو، نـــاروغ دنــــاارامـئ او حتـئ د تـیزئ دشاک درامـنـځته کـېدو بـاعــث کـیـــبږي .ســېرنـج تــــه مـمـکن ویـنـه دکم مقـدار مـنـفـي فـشار پـه اساس پـه خـپـلـه ورو ورو داخلـه شي ،دنـاروغ څخه مـعـمـولا(3-5)سي سي پـوره ویـنـه واخـلـئ کـلـه مـو چې ویـنـه واخېستلـه نـو لـومـړئ تـورنـیـکـویــټ خـــلاص کـــړئ بـیـا پـه وخذه شوي ځائ بـانـدې معقـمه وچه ګـازپـټئ یــا مـــالـوچ کـېږدئ او پـرتـه دفـشار ورکـولـونـه ستـنـه لـه وریـد څخه راوبـاسئ ،مـټ بـایـد پـه مستـقـیم ډول او کـه مـمکـنـــه وي لـږ پـورتـــه دې ونـیـول شي .نـښلـیـدونـکې پـلستـر څخه بـایـد استـفـاده ونـشـــي ځکـــه دا دزیـات وخت لـپـاره دفـشار درامـنـځته کـېدو لامـــل کـیــبږي او دویـنې تـوقـف رامـنـځته کـوي .

کـلـه چې ویـنـه پـه مـربـوطه ټـیـــوب کـــې اچـــوئ نـــو لـــومـړئ دسېرنـج څخه ستـنـه وبـاسئ تـر څو مـو لـه یـوطرف نـه ویـنـه لایـــز نـه شي او لـه بـل طرفـه ځـان دستـنې پـواسطه زخـمي نـه کـړئ .تـــر څـــو دمـمکـنـــه خطراتـــو درامـنـځتـــه کـېـدو پـــه ځـــانـګړي ډول هیـپـاټـایـټس بـي او سي څخه مـو ځـان ژغـــورلـئ وي ځکـــه نـومـــوړي وایـروسونـه د هـمـدې لارې زیـات انـتـقــالـیـبږي ،دایـــډز انـتـقـــال دستـنې لـه لارې نـسبت هېپـاټـایـټس بـي تـه کم دئ.

کـلـه چې مـو ستـنـه دسېرنـج څخــه لـــرې کـــړه نـوویـنـــه پـــه مـربـوطه انـټـي کـواګـولانـټ لـرونـکي ټـیـوب کې واچوئ ،ویـنـه بـایـــد پـه تـیزئ سره پـه ټـیـوب کې وانـه اچول شي ځکـــه دویـنـــې دلایـــز سبب کـیـبږي .ویـنـه دانـټئ کـواګـولانـټ مـوادو سره دڅلـور یـا پـنځه ځلې دور ورکـولـو پـواسطه ښه مـخلـوط کـړئ ،دټـیـوب دخوځولـو څخه بـایـد ډډه وشي .

تـر ټـولـو غوره انـټي کـواګـولانـټ لـرونـکي مـواد د EDTA مـالـګه ده چې Sequestrene پـه نـوم شهرت لـري ،پـه امریـکـــا کـــې وچ k_2EDTA استـعمـالـیـبږي او غوره انـټي کـواګـولانـــټ ګـنـــل کـیـــبږي ،غلظت یـې(1.5) مـلـئ ګـرام پـر ډیـسي لـیـټر دئ ،پـه داسې حـــال

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې چې په شمالي امریکا کې مایع K3EDTA په پورتني غلظت سره استعمالیږي .

Na2EDTA هم کارولی شو مګر دپوټاشیم مالګو په پرتله لږه حلېدونکي ده ،په ټیوب کې دوینې اچولو څخه وروسته باید په ټیوب باندې دناروغ نوم ،نمبر اومربوطه معلومات ولیکل شي حتی دوینې اخېستلوپر وخت، چې کله وینه اخېستل شوې وي یا لابراتوار ته راوړل شوې ده ،داکار دلابراتوار دنتیجې او ډاکټر دواړو لپاره اړین دی ،څکه ددواړو تر منځ هم اهنګي رامنځته کوي .

کله چې وینه په یو ایکویټډ ټیوب کې اخیستل کیږي نو ددې ډول وینې اخېستلو طریقه عینا دسېرنج دطریقې په شان ده یوائې په دومره توپیر سره چې دې کې دوه نهایته لرونکي ستنه کارول کېږي چې یو نهایت یې په رګ کې داخلیږي او بل سر یې په ټیوب کې داخلیږي ،کله چې ټیوب ستنې ته داخلیږي نو دستنې ربړي پوښ دستنې په واسطه ټېله کېږي او ستنې ته اجازه ورکوي چې ټیوب ته داخله شي په ټیوب کې موجوده خلا له منځه ځي او وینه په اسانی سره ټیوب ته داخلیږي.

که چېرې رګونه ډیر کوچني وي نو دمناسب واکیوم ټیوب څخه باید استفاده وشي ،ایواکویټید ټیوب په واسطه دوینې څو نمونې په یو وخت کې په ډېرې اسانی سره اخیستلائ شو څکه په اسانی سره یو ټیوب لرې کیږي او بل پکې داخلیږي .

2: دکپیلري یا شعریه عروقو څخه دوینې اخېستل

په نوو زېږېدلوماشومانو کې داشونې ده چې دوریدي وینې په عوض دجلد دوخذې په مرسته دشعریه عروقو څخه وینه واخلو همدارنګه هغه کاهلان چې واړه او ضعیفه وریدونه ولري دهغوی وینه هم ددې میتودپه واسطه اخېستل کیږي .

په دې طریقې سره محدوده وینه دمحدودو معاینااتو سرته رسولو لپاره اخېستل کیږي ،کپیلري وینې ته بهتره به دا وي چې د شریانچو وینه وویل شي .

داډول وینه کولائ شو په ډېرې اسانی سره دلنستې پواسطه دلاس دګوتو دظهري یا پوندې دپلنتر برخې څخه واخلو .دپښې تله یا دګوتې ظهري برخه دانتې سپټیک موادو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

واسطه ښه پاکه کړی ،دپوندي څخه په هغه ماشومانو کې وینه اخیستل کیږي چې عمر یې ددرې میاشتو څخه کم وي اویا یوکلن اوسي .

په ماشومانو کې دغټې ګوتې دپلنټر برخې ،دلاس دغټې ګوتې او یا دغوږ دنرمی څخه کپیلري وینه اخیستلای شو .په ماشومانو کې دپوندي وحشي او یاخلفي برخې څخه وینه باید وانه خیستل شي ځکه ددې ځائ مربوطه هډوکی پوستکي سره ډیر نژدې واقع شوی دی نسبت پلنټر برخې ته اوددې امکان شته چې دوخذي په واسطه هډوکې زخمي شي .

په زړو خلکوکې دلاس دپنځمې ګوتې او یا غټې ګوتې ته دغوږ دنرمی په پرتله دلومړیتوب حق ورکول کیږي ممکن دغوږ دنرمی څخه دوینې اخیستل ددوامداره خونریزی سبب شي په ځانګړي ډول هغه ناروغانو کې چې دعلقې دفکتورونو ګډوډي ولري ،او دابیاستونزمنه ده چې دې ځائ ته فشار ورکړو او وینه یې ودروو.

دوینې اخیستنې لپاره ښه ځائ دګوتې دډیستل فلنګسز پالمر برخه ده ځکه چې په دې برخه کې مربوطه هډوکی پوستکي سره نژدې نه دی واقع شوی .

دجلد وخذه باید (1.5)ملي متر څخه ژور وشي تر څو لنسټ دپوستکي سب کوټانیوس جنکشن څخه تیر شي چېرته چې دوینې رګونه په زیات شمېر سره شتون لري ،او وینه تري په ازادانه ډول سره بهېدلای شي ،په ماشومانو کې کله چې دپوندې څخه وخذه کیږي باید لنسټ د (2.4)ملي متر څخه ژور داخل نشي ځکه چې دلته دکالکانوس هډوکی چې دپوستکي لاندې نژدې واقع شوی دی ممکن دسهوې وخذي په واسطه زخمي اواسټیومایلایټس ته زمینه برابره کړي .

کپیلري وینه باید دګرمو برخو څخه واخیستل شي ځکه ددې برخو څخه وینه په اسانی سره بهېدلای شي که چېرې نومورې برخه یخه وي نوباید مرطوبو کالیو په واسطه چې (42)سانتي ګرید څخه تودوخه لوړه نه وي باید ساحه ګرمه کړل شي بیا باید پوستکی د(70)سلنه ایزوپروپانول په واسطه پاک او په معقم ګاز وچ شي ځکه دالکولو ډیر کم مقدار دنموني دلایزس سبب کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوينې لومړنۍ قطره چې دنسجي مايع په واسطه رقيقه شوې وي بايد دمعقم ګاز پواسطه وچه اولرې کړل شي ،دآرام فشار ورکولو په واسطه دوينې جريان کولای شو تيز کړو ،مګر دپمپ ورکولو يا مساژ په واسطه دوينې دجريان تېزوالى ددې باعث کيږي چې نسجي مايع دوينې سره مخلوطه شي او پايله يې غلطه شي.

کپيلري وينه کولای شو چې په پيپټونو اويا شيشه يي کپيلري تيوبونو کې جمع واري کړو کپيلري تيوبونه چې EDTA ولري هم استعمالولای شو .

کارډيا دنوم ځخه وينه اخيستل

دتولد ځخه وروسته په چټکى سره کولای شو چې دوينې سمپل دامبيليکل کارډ دوريدونو ځخه واخلو ،حبل السروي کې يو وريد چې اکسيجن لرونکې وينه لري او دوه شريانونه چې غير اکسيجن لرونکې وينه لري شتون لري .دادول وينه دکارډدرګونو ځخه دسېرنج او پاستنې په مرسته اخيستل کيږي ،دکارد دغوځ شوې نهايت ځخه که چېرې وينه واخيستل شي ممکن وينه دوار ټونز جيلي سره مخلوطه شي او دسروکرويياتو داګلوټينيشن سبب شي ،هغه نتايج چې لابراتوار کې دکارډ دوينې ځخه اخيستل شوې دي هيځکله دکپيلري اويا وريدي سمپل دنتايجو سره په نوو زېږيدلو ماشومانوکې ورته نه دي.

دبدن دنورو برخو ځخه دوينې اخيستل :

په ځينې وختونو کې ضرورت پيښيږي چې دانکل (بجلکی) وريدونه،فيمورل (فخذي) وريدونو او نورو مختلفو ساحو دانډويلنګ کنولې په واسطه دوينې سمپل واخلو ،که چېرې دکنولا ځخه وينه اخيستل کيږي نواولنی سمپل ممکن چې دانفيورن مايع په واسطه رقيق شوی وي او يا دهېپارين په واسطه ملوث شوی وي بايد لرې کړای شي ،په ماشومانو کې کولائ شو دکوپړی دوريدونو اوجګولر وريدونو ځخه هم وينه واخلو (2:م 26-38) .

لابراتواري پلټنه

له وينې اخيستلو ځخه وروسته که پورته ذکر شوی هر ميتود وي په دري مختلفو سلايډونو باندې يو يو ځاځکی وينه اچوو چې په يادو سلايډونو له مخکې نه A,B,D حروف په جلا جلا سلايډ ليکل شوې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دې هغه سلايډ چې د A حرف پرې ليکل شوی دA انټي سيرا يو څاڅکی او هغه سلايډ چې B پرې ليکل شوی دB انټي سيرا يوڅاڅکی او هغه سلايډچې دD حرف پرې ليکل شوې د D انټي سيرا يو څاڅکې په وينه باندې اچوو .

کيدلای شي چې ټوله عمليه په يو سلايډ او په يوه پاکه سپينه کاشي باندې سرته ورسوو ياده انټي سيرا د زيړ ټيپ په واسطه ورو ورو دانټي سيرا او وينې دګډولو په خاطر سره ګډوو او هڅه کوو چې دداېرې په شکل ګرد تاو شوی ساختمان جوړ کړي .وروسته مثلاًً لـه کاشي څخه مو استفاده کړې ده دلاس په واسطه دساعت دعقربې په شان درې دقيقو پورې کاشي يا سلايډ ته حرکت ورکوو تر څووينه او انټي سيرا سره په مکمل ډول حل شي .

وروسته نتيجه په لاندې ډول اخلو چې کوم دوينې ګروپ مونږ ته په لاس راځي .

که چېرته يواځې دA په ساحه کې Agglutinationرامنځته شي نويادشخص دوينې ګروپ(A- Rh negative) منفي دی .

که چېرته يواځې دB په ساحه کې Agglutinationرامنځته شي نو دياد شخص دوينې ګروپ (B- Rh negative)منفي دی.

که چېرته د A او B په ساحه کې Agglutination رامنځته شي نو بيا دياد شخص دوينې ګروپ (AB- Rh negative) دی.

او که چېرته Agglutination په درې واړو ساحو کې ونه ليدل شي نو بيا دوينې ګروپ (O- Rh negative) دی .

که چېرته د Aاو D په برخو کې Agglutination وليدل شي نو بيا دوينې ګروپ A –Rh positive دی او که B اوD په ساحاتو کې Agglutination وليدل شي نو بيا دوينې ګروپ B-Rh positive دی او که چېرې په درې واړه ساحاتو کې Agglutination وليدل شي نو بيا دوينې ګروپ AB-Rh positive دی او که چېرته يوازې دDپه ساحه کې Agglutinationوليدل شي نو بيا دوينې ګروپ O-Rh positive دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوسنی وخت کې د یوبل ډول انټي سیرا څخه هم استفاده کیږي ما هم وغوښتل تر څو ددې اړوند لږ معلومات له لوستونکو سره شریک کړم که څه هم دا ډول انټي سیرا تـه ما هم دڅیړنې په دوران کې لاسرسی پیدا نه کړ .

کله چې له یادو موادو څخه استفاده کوو نو باید له څلورم سلایډ څخه کاروانخلو که چیرې دسلایډ په میتود باندې دوینې ګروپ معلوموو اویا هم په کاشي باندې وینه څلور څاځکي اچوو چې عملیه نوره دپخوا په څیر ده خو یوازې یو ډول انټي سیرا دکنټرول انټي سیرا په نوم یادیږي چې په دې کې دAاوBدواړه انټي بادۍ موجودې دي ددې په واسطه دسهوه کېدلو مخنیوی کیږي او همدارنګه که چیرته دAاوBانټي سیرا څخه یوه هم خرابه شوې وي نو مونږ ته دکنټرول انټي سیرا دا راپه ګوته کوي چې یاد ډول لاندې په انځور کې په ښه ډول مشخص کیږي .

چې همدغه متن په لاندې انځور کې خلاصه کوو .

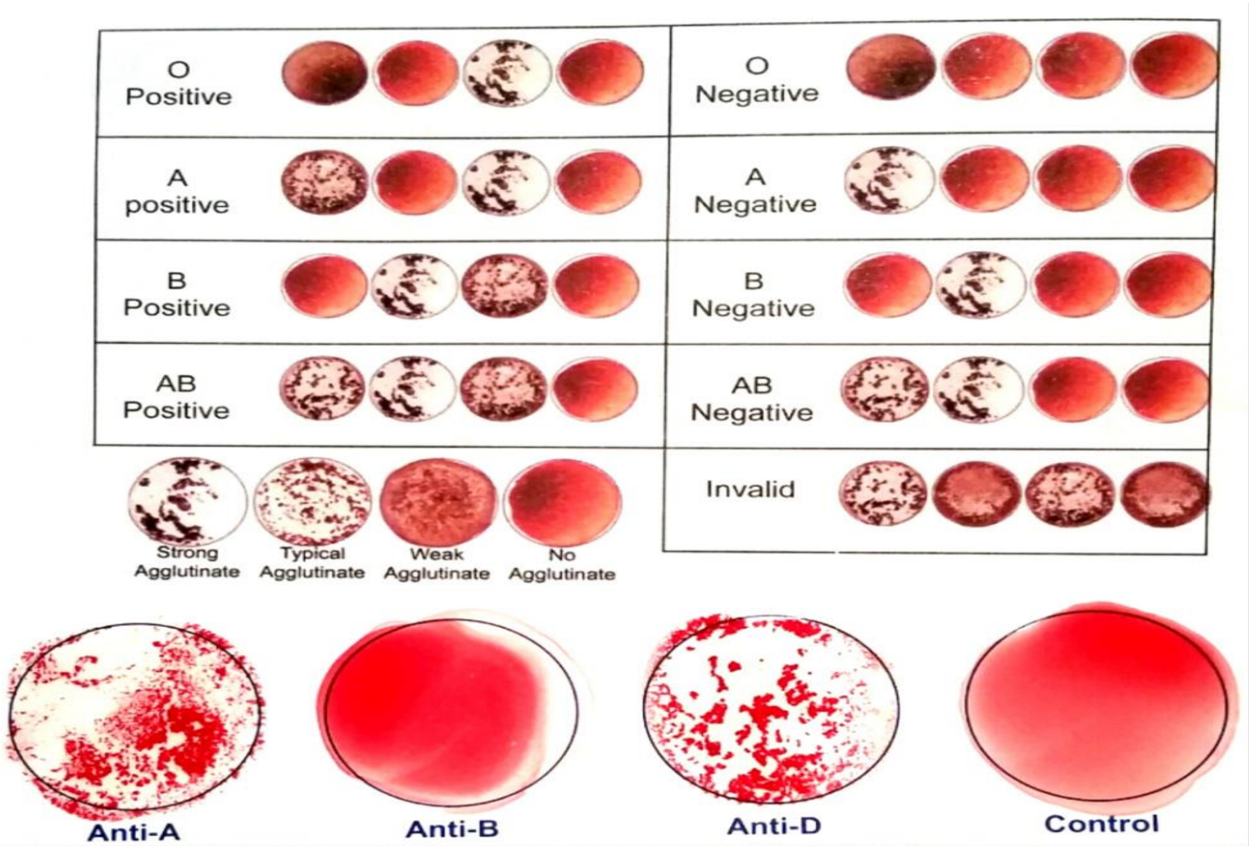

(1) آنځور : (www.google.com,bloodtyping.images)

(c) ketabton.com: The Digital Library

موندنې

یاده څېړنه دخوګیانو ولسوالی په مرکزي کلېنیک کې د (581) افرادو دویني دګروپونو په معلومولوسرته رسېدلې ده چې په یاد ارقامو کې(202) نفره نارینه او(379)نفره ښځېنه وو دویني ګروپونه معلوم شوي دي چې په مجموعي ډول په نارینه او شځېنه دواړو کې د O ګروپ وینه لرونکي افرادو ارقام په لوړه کچه کې قرار لري، په دوهمه کچه کې د B ګروپ وینه لرونکي افراد قرار لري،په دریمه کچه کې بیا د A ګروپ وینه لرونکي افراد په ډیره کچه پیدا کیږي، اوپه څلورم مقام کې بیا د AB ګروپ وینه لرونکي افراد قرار لري چې ارقام او سلنه یې په لاندې جدول کې ښودل شوي دي.

(۱)جدول :په عمومي ډول په خوګیانو ولسوالي کې دویني دګروپونو آرقام او سلنه ښايي.

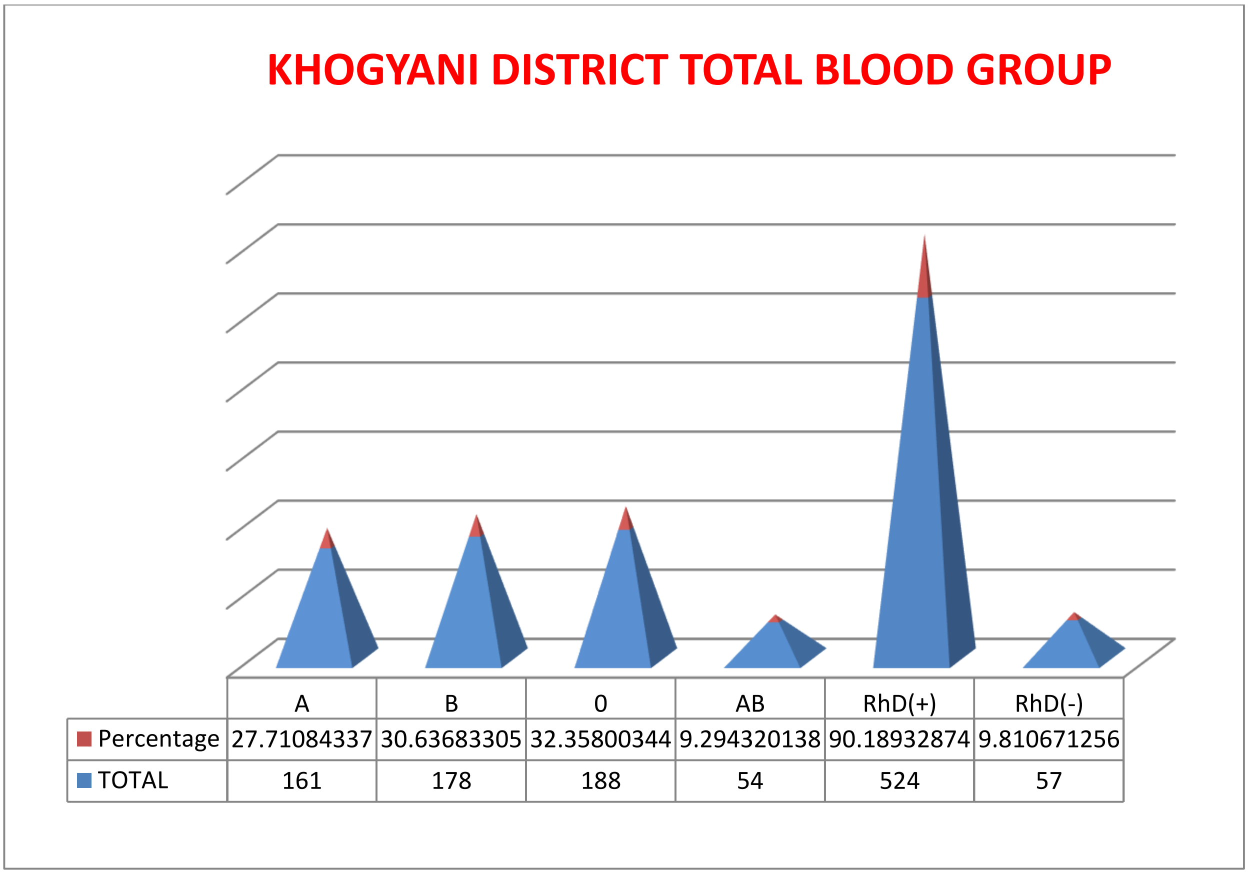

اوس هغه توپیرونه چې دنارینه او ښځینه وو دویني دګروپونو دارقامو او سلني ترمنځ موجود دي په ډاګه کوو چې په نارینه وو کې په لومړی کچه کې د B ګروپ وینه او په ښځېنه وو کې بیا د B ګروپ وینه په دوهمه کچه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آرقامو له مخې قرار لري، همدارنګه بیا په ښځینه وو کې د O ګروپ وینه په لومړی مقام کې قرار لري چې په نارینه وو کې بیا همدا ګروپ په دوهم مقام کې قرار لري، او په نارینه او ښځینه دواړو کې د A ګروپ وینه په دریمه کچه او د AB ګروپ وینه بیا په څلورمه کچه کې قرار لري، په داسې حال کې چې Rh positive او Rh negative په دواړو نارینه وو او ښځینه وو کې په یو شان دي یعنې په دواړو کې په لومړی مقام کې Rh positive او په دوهم مقام کې Rh negative قرار لري.

(۲)جدول: دا جدول په خوګیانو ولسوالی کې د نارینه او ښځینه دوینې ګروپونه او سلنه یې ښايي.

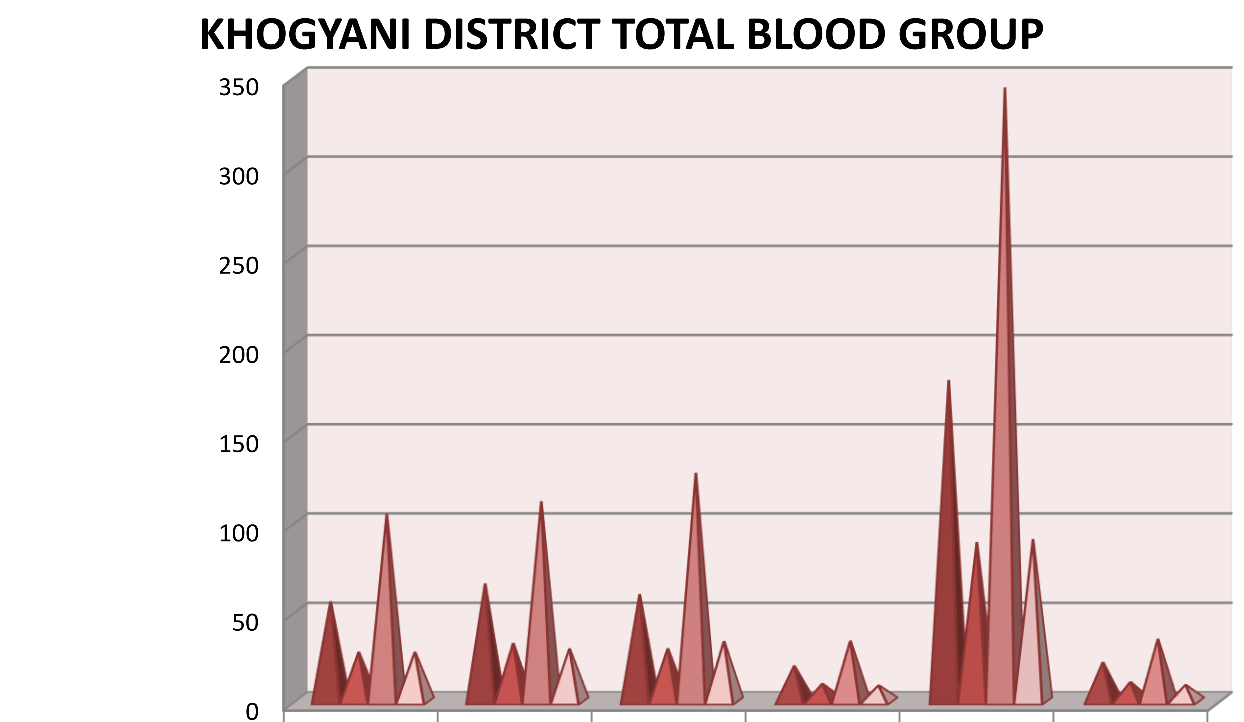

	A	B	0	AB	RhD(+)	RhD(-)
MALE	56	66	60	20	180	22
Male percentage	27.72277228	32.67326733	29.7029703	9.900990099	89.10891089	10.89108911
FEMALE	105	112	128	34	344	35
Female percentage	27.70448549	29.55145119	33.77308707	8.970976253	90.7651715	9.234828496

اوس په خوګیانو ولسوالی کې د نارینه وو دوینې ګروپونه په ځانګړي یعنې ځانته ډول څیړو چې لاندې جدول کې ټول جزیات په ترتیب سره لیکل شوي دي چې په یاد جدول کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (202) افرادو نارینه وو دویني ګروپونه څېړل شوي دي چې ارقام یې په سلنه او شمارو لیکل شوي دي چې دجدول په تعقیبولو سره به په دې وتوانېږو چې دکوم ګروپ وینه په زیاته اندازه په نارینه وو کې موجوده ده او دکوم ګروپ وینه په کمه اندازه موجوده ده خو په عمومي ډول باید دومره ووایم چې په نارینه ووکې ارایچ مثبت وینه نسبت ارایچ منفي وینې ته په ډېره لوړه کچه پیداکیږي.

(3) جدول: داجدول په خوګیانو ولسوالی کې نارینه وو دویني ګروپونه ښیي.

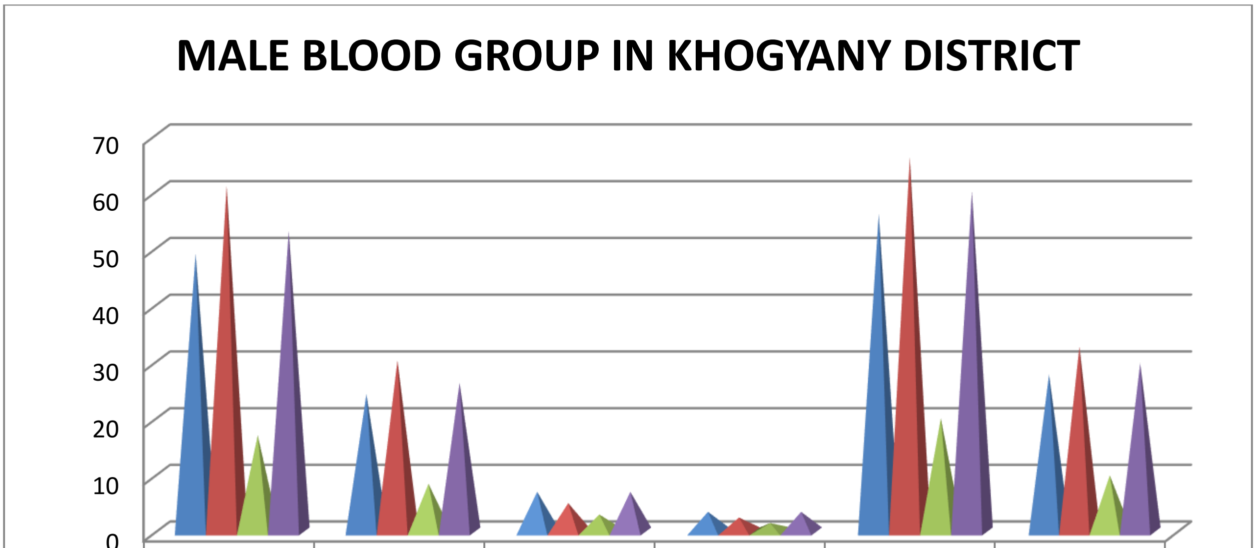

	Rh(Positive)	Rh Positive Percentage	Rh(Negative)	Rh Negative Percentage	TOTAL VALUE	TOTAL PERCENTAGE
A	49	24.25742574	7	3.465346535	56	27.72277228
B	61	30.1980198	5	2.475247525	66	32.67326733
AB	17	8.415841584	3	1.485148515	20	9.900990099
O	53	26.23762376	7	3.465346535	60	29.7029703

په ښځېنه وو کې بیا دویني ګروپونه چې ټول (379) افرادو دویني ګروپونه څېړل شوي دي چې په لاندې ګراف او جدول کې ددوی دهر وینې ګروپ لاسته راغلي ارقام او سلنه ذکر شوې ده هیره دې نه وي چې دښځېنه وو تعداد په دې څېړنه کې ځکه زیات دی چې داميد واره مېرمنو دویني ګروپونه دمربوط ډاکټر له لورې توسیع کېده تر څو معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي چې دماشوم ژوند خو په ګواښ کې نه دي، داپه دي معنا چې تر څو معلوم کړي چې هسې نه مور ارايچ منفي او پلار ارايچ مثبت وي چې ماشوم ګروپ ارايچ مثبت راځي او مور دهغه په وړاندي انتي بادي جوړوي او ماشوم په هېمولايتيک انيميا او يانورو ناروغيو باندي اخته کيږي تر څو ددي ستونزو مخه ونيسي .

(4)جدول : دا جدول په ښځېنه وو کې دويني ګروپونه په خوګيانو ولسوالي کې ښايي.

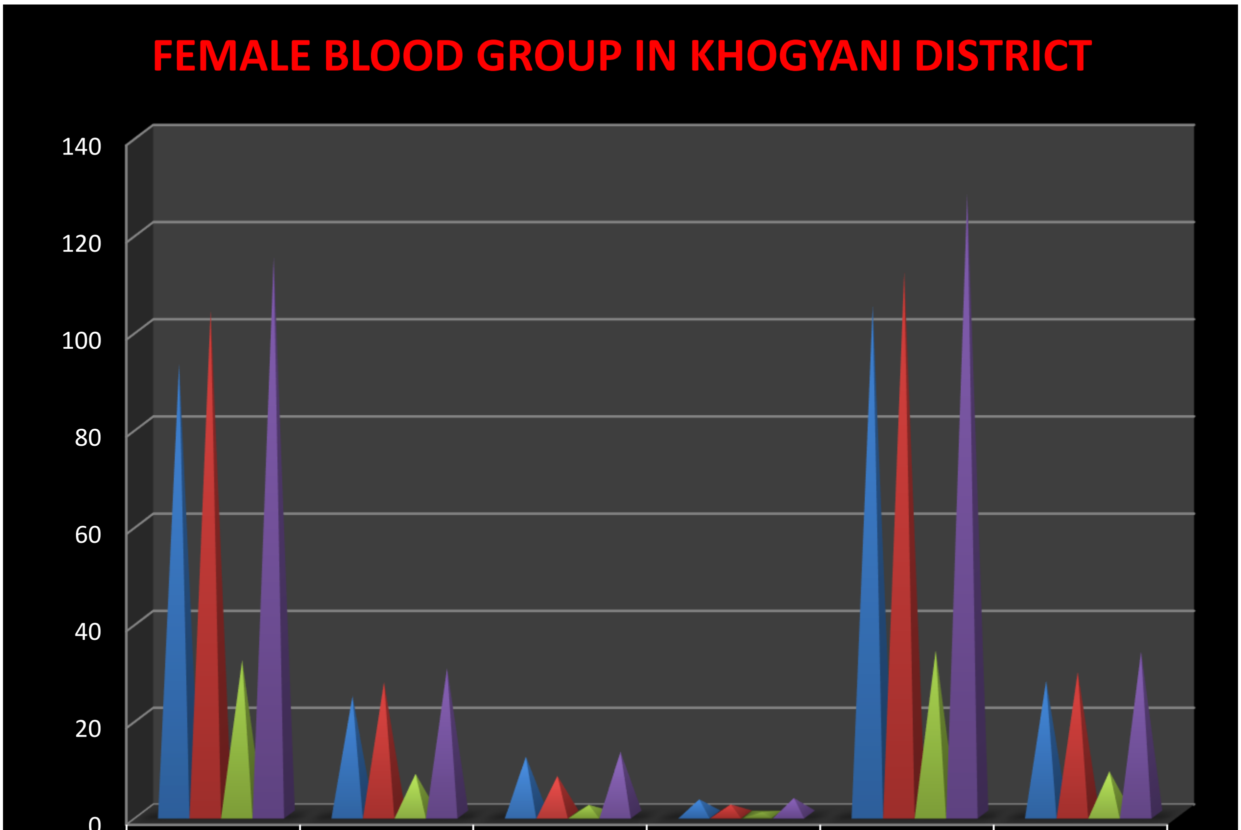

	Rh(Positive)	Rh Positive Percentage	Rh(Negative)	Rh Negative Percentage	TOTAL BG	TOTAL PERCENTAGE
A	93	24.53825858	12	3.166226913	105	27.70448549
B	104	27.44063325	8	2.110817942	112	29.55145119
AB	32	8.443271768	2	0.527704485	34	8.970976253
O	115	30.34300792	13	3.430079156	128	33.77308707

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحلیل

یاده څېړنه داپه ډاګه کوي چې په ناروغانو کې په لومړۍ درجه د B ګروپ په (32.67) سلنه قرار لري چې په ښځینه وو کې بیا د O په (33.77) سلنه په لومړۍ کچه کې قرار لري چې په نارینه وو کې بیا په ترتیب سره AB,A,O دوینې ګروپونه قرار لري چې په ښځینه وو کې بیا په ترتیب سره AB,A,B قرار لري .چې دنارینه وو لاسته راغلې نتیجه بیا د بنګله دیش دچیټاګونګ ایالت دنارینه دوینې دګروپونو سره او همدارنګه دهندوستان د پخوانۍ څیړنې سره سمون لري .

دیادولو وړ ده چې درایج مثبت وینه په لوړه کچه په ټولو (581)نفرو کې(524) چې (90.8) سلنه دي چې درایج منفي بیا (581)نفرو کې(57) چې(9.81) سلنه کیږي .

پایله

دوینې دګروپونو معلومول په یوه ټاکلې سیمه کې دجغرافیه یې موقعیت له نظره ،دیو ښه مدیریت سره مرسته کوي،دوینې دانتقال لپاره دوینې دګروپونو معلومول ډېر مهم دي چې دغه پوهه دوینې دبانک سره ډېره مرسته کوي دوینې دانتقال په خدماتو کې .او همدارنګه دوینې دګروپ اړوند پوهه دهر فرد لپاره ضروري ده تر څو خپل دوینې ګروپ ورته معلوم وي چې په اړین وخت کې په فوري ډول دوینې په انتقال کې مرسته کوي ،چې دټولې سیمه یېزې څیړنې غورچاڼ جدول په لاندې ډول موجود دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(5)جدول:دا جدول په عمومي ډول دويني ګروپونه په خوګيانو ولسوالی کې په ډاګه کوي .

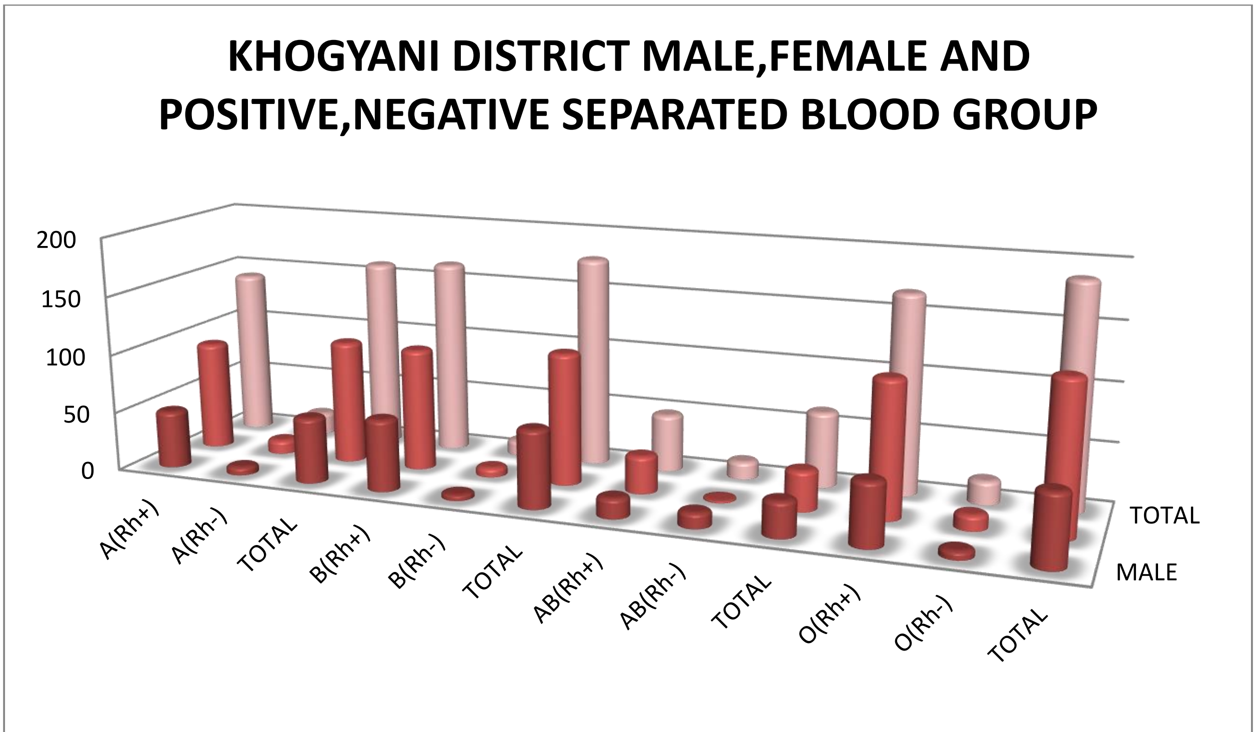

	A(Rh+)	A(Rh-)	TOTAL	B(Rh+)	B(Rh-)	TOTAL	AB(Rh+)	AB(Rh-)	TOTAL	O(Rh+)	O(Rh-)	TOTAL
MALE	49	7	56	61	5	66	17	13	30	53	7	60
FEMALE	93	12	105	104	8	112	32	2	34	115	13	128
TOTAL	142	19	161	165	13	178	49	15	64	168	20	188

وړانديزونه

1:دعامي روغتيا وزارت بايد دويني ګروپونو معلومولو آړوند عامه پوهاوی پروګرامونه وړاندي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2:دتـولـنـي لـه هر فرد څخه مو هيلـه داده چـې دويـنـې ګـروپ معلـوم کـړي او دويـنـې دګـروپ کـارټ بـايـد لـه ځـانـه سـره پـه جېب کې ولـري تر څو پـه اضطراري حـالـتو کې تـري اسـتـفـاده وشي .

3:دتـولـنـي لـه ځوان قشر څخه مـو آرزو داده چې لـه واده مـخکې بـايـد ځـوان او پـېغلـه خپل دويـنـې ګـروپ مـعلـوم کـړي.

اخځليکونـه

1: صاحبزاده،فضـل احـد.(1394).طبـي لابـراتـوار دتـولـو لـپاره.ژبـاړن:قـيس احـمـد،طيب زاده.نـنګرهـار:ګودر کـتـاب خپرنـځی.

2:عابـد،عابـدالله.(1396).طبـی هېمـاتـولـوژي.جلال ابـاد:عنـايـت خپرنـدويه ټـولـنه.

3:عثمانـزی،محمدمعشوق او بـهرامي،عين الـحق.(1380).دويـنـې او پـښتورګو فـزيـالـوژي .پـشاور:حميدي کـمپوزنـګ سنـټر.

4:همدرد،محمدناصـر.(1395).د انسـان انـاتـومي او فـزيـالـوژي.نـنګرهار:ګودر کـتاب خپرنـځی.

.5: Akhigbe R. E., Ige S. F., Adegunlola G. J., Adewumi M O., Azeez, O. M. (2011) Malaria, Haemoglobin Genotypes and ABO Blood Groups in Ogbomoso, Nigeria. Inter. J. of Trop. Med; 6 (4): 73-76

6:(Delee:Textbook of obstetrics 10th edition)

7: Dibajnia P, Moghadasin M. ABO blood groups comparing : (obsessive-compulsive disorder and depression. IJABS. (2014) 1(1 .51–55

8:Ekanem M. B. (2006) The distribution Of ABO and Rhesus blood groups in University Of Uyo Teaching Hospital)UUTH), Uyo, Nigeria. Ibom Medical Journal; 1 (1):18-20.

(c) ketabton.com: The Digital Library

9: Enosolease M. E.. and Bazuaye G. N. (2008) Distribution

of ABO and Rh-D blood groups in the Benin area of NigerDelta: Implication for regional blood transfusion. Asian J

10: Giri P. A., Yadav S., Parhar G. S., Phalke D. B. (2011)

Frequency of ABO and Rhesus Blood Groups: A Study from

a Rural Tertiary Care Teaching Hospital in India. Int J Biol

Med Res.; 2(4): 988 -990

11: Gadwalkar srikantr,et el,2013

, . 12: Hassan A., Babadoko A. A., Ahmed A. J., Isa H. A

Suleiman A. M. (2005): The pattern of distribution of ABO

blood groups in North Western Nigeria. Annals of Nigerian

Medicine; 1(2): 17-18

13: Hobgood DK.Personality traits of aggression-submissiveness

and perfectionism associate with ABO blood groups through

. catecholamine activities. Med Hypotheses. 2011; 77: 294–300

PMID: 21601990

14: Irvine DG, Miyashita H. Blood Types in Relation to

Depressions and Schizophrenia A Preliminary Report. Can Med

Assoc J. 1965; 92(11): 551–554. PMID: 14306582

15: Okroi M, McCarthy LJ. The original blood group pioneers: the

: Hirszfelds. Transfus Med Rev. 2010; 24(3):244-6. PMID

20656191

16: Rinieris P, Stefanis C, Rabavilas A. Obsessional personality

traits and ABO blood types. Neuropsychobiology. 1980; 6(3):128-31. PMID: 7374935

17: Rinieris PM, Stefanis CN, Lykouras EP, Varsou EK. Hysteria

(c) ketabton.com: The Digital Library

.and ABO blood types. Am J Psychiatry. 1978; 135(9): 1106-1107

PMID: 696938

18: Sari I., Ozer O., Davutoglu V., Gorgulu S., Eren MAksoy M. (2008): ABO blood group distribution and major

cardiovascular risk factors in patients with acute myocardial

infarction. Blood Coagul Fibrinolysis 2008; 19(3):231 -4

19: Sivananthan M., Amar P. K, Che W. I. (2013

Distribution of ABO blood group and Rhesus factor among

students in ASIA Metropolitan University, Malaysia. Int J

Biol Med Res.; 4(1): 2962-2965

20: :zaman r,m.parwez,md.jakaria and M.A.Sayeed.JPHE,7(9)305,310,2015.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library